

معلومات مختصر راجع به افغانستان

افغانستان بعد از سه دهه جنگ و منازعات، از سال ۲۰۰۲ میلادی بدینسو مجدداً در اجندای جهانی مطرح گردیده، که شاهد تغییرات و تحولات فوق العاده سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در این مدت زمان میباشد. پیشرفت های فوق العاده زیاد صورت گرفته، اما هنوز هم چالش های بزرگی پیشرو باقی مانده است.

سکتور زراعت در افغانستان تخمیناً یک بر سوم عاید نا خالص سرانه (GDP) را تشکیل میدهد. براساس معلومات ابتدایی محصولات زراعتی در سال ۱۳۸۷ تقریباً ۴۰ فیصد پائین آمده است. نسبت نزول قابل ملاحظه در تولیدات زراعتی میزان رشد عاید نا خالص سرانه در سال ۱۳۸۸ پائینتر از ۵ فیصد پیشبینی میگردد. قرار است اداره احصائیه مرکزی دولت افغانستان میزان واقعی عاید نا خالص سرانه را برای سال ۱۳۸۷ الی ماه سپتمبر سال ۲۰۰۹ به نشر برساند. میزان شمولیت شاگردان در مکاتب، از سال ۲۰۰۲ بدینطرف، به اندازه چشم گیر افزایش یافته، که این در تاریخ افغانستان هیچ سابقه ای ندارد. اما صرف ۴۰ فیصد این مکاتب ساختمان دارند.

شاخص های انکشافی سکتور صحت:

میزان مرگ و میر در سن کمتر از پنج سالگی، در هر ۱۰۰۰ زایمان زنده: طبق سروی مستقل، از ۲۵۷ در سال ۲۰۰۱ به ۱۹۱ در سال ۲۰۰۶ کاهش یافته است.

مواظبت قبل از زایمان از زنان حامله:

از ۵ فیصد در سال ۲۰۰۳ به ۳۲ فیصد در سال ۲۰۰۶ افزایش یافته است.

استفاده از میتود های تنظیم و خانواده:

از ۵ فیصد در سال ۲۰۰۳ به ۱۵ فیصد در سال ۲۰۰۶ افزایش یافته است.

تقریباً ۸۵ فیصد مردم حالا به خدمات ابتدایی صحتی دسترسی دارند. طبق سروی آزاد و مستقل، کیفیت عرضه خدمات بهبود یافته و تعداد مریضانی که مورد رسیدگی قرار می گیرد، سه چند افزایش یافته است. میزان مرگ و میر زیر سن پنج سالگی نیز کاهش یافته، که این امر باعث شده، تا زندگی در حدود ۸۰۰۰۰ طفل هر سال از مرگ نجات یابد. اکنون زنان حامله بیشتر تحت مراقبت قبل از زایمان قرار گرفته و استفاده از میتود های تنظیم خانواده نیز صورت می گیرد.

باوجود این همه دستاورد ها، طبق گزارش سازمان غذا و زراعت ملل متحد (FAO) از جمله تخمیناً ۲۶،۶ میلیون نفوس افغانستان، ۷۰ فیصد آنان به کمبود مواد غذایی مواجه هستند. اخیراً، قیمت های بلند مواد غذایی میلیون ها انسانها را در کتگوری "خطر زیاد" عدم تامین غذایی قرار داده اند. اوسط توقع حیات مردم ۴۳ سال است، در حالیکه در کشورهای دیگر دارای عاید پائین در جهان حد اوسط ۵۹ سال می باشد. علاوه بر این، صرف ۱۳ فیصد افغانها به آب آشامیدنی صحتی و ۱۲ فیصد آنها به حفظ الصحه کافی دسترسی دارند.

دسترسی به برق بمقایسه کشورهای دیگر در جهان در پائینترین سطح قرار دارد. اما شرایط در کابل بعد از رسیدن برق وارداتی از ازبکستان و احیای مجدد دو دستگاه برق ابی (ماهپیر و کجکی) - که کار بازسازی آنها قسماً تکمیل گردیده) به طور فوق العاده بهبود یافته است. قرار است که رسیدن برق

اضافی از ازبکستان و تاجکستان دسترسی به برق را در چندین شهر عمده بین شهر حیرتان در شمال کشور و کابل بطور قابل ملاحظه بهبود یابد.

در کنفرانس هاگ، منعقد مورخ ۳۱ مارچ سال ۲۰۰۹، دولت افغانستان و جامعه بین المللی بر ضرورت عاجل برای هماهنگی بیشتر و مسیر واضح موافقت نمودند، تا از مردم افغانستان بطور بهتر و موثر حمایت صورت گیرد. نمایندگان شامل کنفرانس بر تصور و دید شان پیرامون یک کشور دموکراتیک، مصون و معتقد به کثرت گرایی مبنی بر قانون اساسی افغانستان و موازین اسلامی، طوریکه در موافقتنامه بن سال ۲۰۰۱، توافقنامه افغانستان در لندن در سال ۲۰۰۶، و اعلامیه پاریس سال ۲۰۰۸ نیز تذکر یافته است، دوباره تاکید نمودند.

بانک جهانی و افغانستان

افغانستان در سال ۱۹۵۵ عضویت بانک جهانی را کسب نمود. بعد از تهاجم قشون دولت شوروی وقت در سال ۱۹۷۹، فعالیت های بانک جهانی در افغانستان به حالت تعلیق آمده اما بانک کمک های خود را به افغانها از طریق دفتر این بانک در کشور همسایه پاکستان، ادامه داد. فعالیت های بانک جهانی در افغانستان در ماه می سال ۲۰۰۲ مجدداً آغاز گردید، تا در برآورده شدن نیازمندی های عاجل فقیرترین مردم کمک صورت گیرد، در حالیکه کمک با دولت در انکشاف سیستم های اداری انکشاف طویل المدت را در سطح کشور ایجاب می کرد.

بانک جهانی ۲۱ پروژه را در عرصه های مختلف، مانند: تعلیم و تربیه، سرک سازی و زراعت از طریق قرضه های بدون مفاد (کریدیت) قبل از ۱۹۷۹ به افغانستان فراهم نموده بود. از جمله ۲۳۰ میلیون دالر کریدیت، که از طریق اداره انکشافی بانک جهانی (IDA) برای افغانستان تصویب گردیده بود، ۸۳ میلیون دالر ان الی سال ۱۹۷۹ پرداخته شده بود و اما ۱۴۷ میلیون دالر بعداً فسخ گردید. افغانستان ۹،۲ میلیون دالر از بابت بازپرداخت قرضه های بدون مفاد (کریدیت) الی ماه جون ۱۹۹۲ دو باره پرداخته، اما بعد از آنکه دولت وقت نتوانست باقیمانده قروض بپردازد، مقروض باقی ماند.

در سال ۲۰۰۳، افغانستان به کمک جاپان، انگلستان، سویدن، ناروی و ایتالیا توانست قسمتی از قرضه های خود را بپردازد. در عین زمان قرض باقیمانده ان از طریق صندوق بازسازی افغانستان (ARTF) که توسط بانک جهانی اداره می گردد، پرداخته شد، که در نتیجه ان افغانستان واجد شرایط بدست آوردن کمکهای بلاعوض و قرضه های بدون مفاد (کریدیت) را برای پروژه های عمرانی، بازسازی و انکشافی کشور گردید.

صندوق بازسازی افغانستان (ARTF) بمثابة وسیله عمده تمویل بودجه عادی و نیازمندی های سرمایه گذاری کشور تبارز نموده است. پروژه های سرمایه گذاری، که مطابق به ستراتیژی ملی انکشافی افغانستان (ANDS) تمویل می گردد، شامل این پروژه ها می باشد: زراعت و انکشاف دهات، عدلیه، انکشاف سکتور خصوصی، ارتقای ظرفیت ها، تعلیم، انکشاف شهری، ترانسپورت و انرژی. تاکنون بیشتر از ۳ میلیارد دالر امریکایی توسط ۳۰ تمویل کننده با ARTF کمک شده است.

بانک جهانی بیش از ۱،۸۹ میلیارد دالر امریکایی را از ماه اپریل سال ۲۰۰۲ میلادی بدینطرف برای ۴۱ پروژه انکشافی و بازسازی و همچنان سه فعالیت حمایت بودجوی را در افغانستان تعهد نموده است. این رقم شامل ۱،۴۵ میلیارد دالر کمک بلاعوض و ۴۳۶،۴ میلیون دالر امریکایی بطور قرضه های بدون مفاد (کریدیت) می باشد. بانک جهانی ۲۷ پروژه فعال در افغانستان داشته، که تعهدات خالص مبلغ بیش از ۱ میلیارد دالر امریکایی را دربر می گرفت. شماری از پروژه ها تاکنون تکمیل گردیده که

شامل: احیای مجدد تعلیم و تربیه، بازسازی سرکهای روستاها، بازسازی زیربنا و احیای مجدد شاهراه ها، میباشد. عمدتاً کمکهای بانک جهانی ساحات بهبود معیشت روستایی، اعمار مجدد زیربنا، و فراهم آوری خدمات تعلیمی و صحتی اساسی را در بر میگیرد.

ستراتیژی بانک جهانی

تمام فعالیت ها و برنامه های بانک جهانی در افغانستان در روشنایی و مطابقت با "ستراتیژی مؤقت بانک جهانی برای افغانستان" طرح ریزی و تطبیق میگردد. ستراتیژی مؤقت جدید بانک جهانی در مطابقت با ستراتیژی ملی دولت افغانستان بوده، و با سند ستراتیژی قبلی ۲۰۰۸-۲۰۰۶ (۱۳۸۵-۱۳۹۷) تفاوت چندانی ندارد، لیکن در ستراتیژی جدید تاکید بیشتر روی حمایت از برنامه های ملی صورت گرفته، که در نتیجه آن زندگی میلیون ها افغان در سراسر کشور بهبود یافته است. این برنامه ها شامل عرصه های: صحت، تعلیم و تربیه، انکشاف دهات، مدیریت اداره مالی عامه می باشد. در ستراتیژی مؤقت جدید بانک جهانی برای افغانستان، که در برگیرنده سال ۱۳۸۸ - ۱۳۹۰ هجری شمسی می باشد، مبلغ ۶۰۰ میلیون دالر امریکایی کمک بلاعوض مدنظر گرفته شده است.

در کنفرانس پاریس، که در ماه جون ۲۰۰۸ دایرگردید، بانک جهانی تعهد پنج ساله در حدود ۱،۱ میلیارد دالر امریکایی (تقریباً ۲۲۰ میلیون سالانه) را نموده، که مستلزم فعالیت این کشور در مقایسه با سایر کشورهای بعد از جنگ بوده و همچنان وابسته به تعهدات و کمکهای منابع کمکی IDA در ۲۰۱۱ میباشد.

ساحات و بخش های عمده ای که از طریق ستراتیژی مؤقت مورد حمایت میگردد شامل: ارتقای ظرفیت و حسابدگی دولت بمنظور عرضه خدمات با کیفیت، کافی و قابل دسترسی، بهبود بخشیدن معیشت روستایی و رشد اقتصاد روستایی و حمایت از رشد سکتور خصوصی رسمی، مدرن و رقابتی میباشد.

دستاوردها

بیش از ۶ میلیون متعلم و معلم از سال ۲۰۰۲ بدینطرف به مکاتب برگشته اند، در حالیکه بانک جهانی با احیای مجدد مکاتب ابتدایی و تربیه معلمان کمک نموده و برای تقویت وزارت های معارف و تحصیلات عالی کمک تخنیکی می کند. پروگرام بانک برای بهبود کیفیت تعلیمی (EQUIP) شورا های مکاتب را برای بازسازی یا احداث ساختمان های مکاتب و دسترسی به مواد تدریسی و آموزشی، تمویل می کند. این شوراها اکنون در بیش از ۸۰۰۰ مکتب از جمله ۱۱۰۰۰ مکتب در سراسر افغانستان فعالیت دارند. با ختم این پروگرام در سال ۲۰۱۲، بیش از ۱۵۰۰ مکتب جدید اعمار خواهد گردید که مکاتب دختران در اولویت قرار خواهد داشت، بیش از ۱۱۰۰۰۰ معلم از آموزش داخل خدمت بهر مند خواهند گردید و ۲۷۵۰ دختر در ۲۵ ولایت کشور بعد از تکمیل کورس تربیه معلم بر اساس سکالرشپ، به نیروی تدریسی خواهند پیوست.

پروگرام همبستگی ملی (NSP) وسیله های مهم برای ایجاد فرصت های کاری و بهبود زیربنا در سرتاسر کشور بشمار میرود. بانک جهانی یکی از عمده ترین منابع تمویل کننده پروگرام همبستگی ملی می باشد. از طریق این پروگرام پروژه های محلی بر اساس اولویت بندی توسط مردم محل، شناسایی و تمویل میگردد. این پروگرام بیش از ۴۴۰۰۰ پروژه در سطح قریه را در بیش از ۲۲۰۰۰ قریه در ۳۴ ولایت کشور تمویل نموده است. تقریباً ۸۰ فیصد پروژه ها در ساحات زیربنایی، مانند: آبیاری، سرک های روستایی، برق و تهیه آب آشامیدنی را دربر می گیرد که همه این پروژه ها برای بهبود اقتصاد روستایی دارای اهمیت بسزای می باشد. بیشتر از نصف این پروژه ها تکمیل گردیده اند.

پروگرام ملی دسترسی سرک های روستایی (NERAP) برای تامین دسترسی به همه ساحات روستایی کشور در همه فصل های سال، تطبیق می گردد. این پروگرام در حدود ۵۷۰۰ کیلومتر سرک روستایی و ۳۰۰۰۰ متر ساختارهای زهکشی، پلچک ها و گذرگاه ها را احیاء و بازسازی نموده است. هشت میدان هوایی نیز بازسازی گردیده است.

پروژه توسعه خدمات و بهبود پایداری قرضه های کوچک، در طی شش سال، مجموعاً ۱،۴ میلیون دلار امریکایی قرضه ها را در سرتاسر افغانستان به ارزش مجموعی ۶۱۹،۸ میلیون دلار امریکایی فراهم نموده است. ۱۶ نهاد و مراکز قرضه های کوچک با شبکه بیشتر از ۲۸۱ دفتر ساحوی و با داشتن بیشتر از ۴۴۰۰۰۰ مشتری که دارای حسابات قرضه و پس انداز اند، در ۲۴ ولایت کشور فعالیت میکند. اکنون ۶۲ درصد مشتریان را زنان تشکیل میدهند و میزان بازپرداخت ۹۵ درصد است. اکنون تقریباً ۵۰۰۰ تن در این سکتور مصروف کار هستند که نصف سمت های مدیریتی توسط افغانها اشغال گردیده است. طبق سروی سال ۲۰۰۷، هر قرضه ۱،۵ برابر زمینه کار را فراهم می سازد. بنأ بیش از ۶۵۰۰۰۰ شغل (زمینه کار) از طریق این سکتور در افغانستان ایجاد گردیده و تعداد زیاد مردم در طی سالها از این پروگرام مستفید شده اند.

ASYCUDA (سیستم اتومات اطلاعات گمرکی)، از زمان تطبیق سیستم اتومات اطلاعات گمرکی (اسکودا) برای سیستم ترانزیتی در مسیر های تورخم - جلال آباد - کابل، اسلام قلعه - هرات - کابل، حیرتان - مزار - کابل، و تورغندی - هرات - کابل، بیشتر از ۱۴ میلیون دلار امریکایی حق العبور ترانزیت وصول و جمع اوری گردیده است. قرار است تا تطبیق سیستم ترانزیت متذکره در سال ۲۰۰۹ میلادی به شیر خان بندر، آکینه و زرنج توسعه یابد. به همین ترتیب، بعد از افتتاح سیستم اسکودا برای طی مراحل اظهارنامه ها، بیشتر از ۵۵۰۰۰ اجازه نامه الکترونیکی واردات و صادرات توسط تاجران در گمرک تصفیوی کابل ارائه گردیده است. سیستم مکمل طی مراحل صدور اجازه نامه ها در گمرک جلال آباد افتتاح و هرات نیز توسعه یافته یافت.

شبکه ارتباطی دولت (GCN) نصب و فعال کردن شبکه یک مخابراتی دولتی زمینه دسترسی به اینترنت و خدمات مخابراتی صوتی را بشمول اتصال لین های فاصله دور و بین المللی به بیشتر از ۳۰،۰۰۰ مأمورین حکومت در کابل و ولایات افغانستان را تامین مینماید. سیستم جدید نظارت از طیف رادیویی برای تامین استفاده مناسب در افغانستان نصب و فعال شد. اکنون همه مراکز ولایات میتوانند با رئیس جمهور و وزرا در کابل بطور مصور (کنفرانس ویدیویی) صحبت نمایند. برعلاوه، برای شبکه مخابرات و الیان ولایات از زیربنای شبکه مخابراتی دولتی استفاده بعمل می آید.

علی الرغم وخامت روز افزون در محیط و شرایط تجارت در افغانستان، که مانع ورود سرمایه گذاری مستقیم خارجی به آن کشور می گردد، **اداره تسهیل و تضمین سرمایه گذاری افغانستان (AIGF)** با همکاری MIGA (اداره تضمین سرمایه گذاری چندین جانبه بانک) در زمینه در حال پیشرفت هسته، ولی ثابت می باشد. تا حال، شش تضمین توسط اداره تضمین سرمایه گذاری برای ۵ مرجع در سکتور های زراعت، مالی، دواسازی، ساختمانی و مخابرات صادر گردیده است. سرمایه گذاری خارجی بطور مجموعی با پروژه های تحت پوشش برنامه متذکره در حدود ۱۰۷ میلیون دلار امریکایی بوده که در نتیجه آن تقریباً ۱۲۰۰ شغل جدید ایجاد شده است.

اداره مالی بین المللی، بخش حمایت از سکتور خصوصی در گروپ بانک جهانی، با یک تعداد شرکت های محلی، بشمول بانک های داخلی، کار نموده و به فراهم اوری کمک های تکنیکی در سکتور مالی ادامه میدهد. سرمایه گذاری های آن در افغانستان از ۷ میلیون دلار امریکایی در سال مالی ۲۰۰۵ به ۹۳ میلیون دلار امریکایی در سال ۲۰۰۹ افزایش یافته است.